

Program rolnośrodowiskowy

Program rolnośrodowiskowy jest realizowany w ramach *Osi II PROW 2007 - 2013 „Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich”*.

Działanie to ma przyczynić się do zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. Pakiety rolnośrodowiskowe są związane z gospodarowaniem rolniczym ukierunkowanym na ochronę środowiska, zachowanie siedlisk o wysokich walorach przyrodniczych oraz zachowaniem zasobów genetycznych roślin i zwierząt gospodarskich. Każdy pakiet posiada zestaw kilku ściśle sprecyzowanych wymogów, które wykraczają poza i nie pokrywają się z innymi instrumentami WPR, i zachowania różnorodności biologicznej na tych terenach.

Celem działania jest:

Poprawa środowiska przyrodniczego obszarów wiejskich, a w szczególności:

- przywracanie walorów lub utrzymanie stanu cennych siedlisk użytkowanych rolniczo;
- promowanie zrównoważonego systemu gospodarowania;
- odpowiednie użytkowanie gleb i ochrona wód;
- ochrona zagrożonych lokalnych ras zwierząt gospodarskich i lokalnych odmian roślin uprawnych.

Działanie obejmuje 9 pakietów rolnośrodowiskowych, które podzielone zostały na warianty zawierające zestawy zadań, wykraczające poza obowiązujące podstawowe wymagania i które nie pokrywają się z innymi instrumentami Wspólnej Polityki Rolnej.

Lista dostępnych pakietów:

[**Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone**](#)

[**Pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne**](#)

[**Pakiet 3. Ekstensywne trwałe użytki zielone***](#)

[**Pakiet 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami NATURA 2000**](#)

[**Pakiet 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach NATURA 2000**](#)

[**Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie**](#)

[**Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt rolnictwie**](#)

[**Pakiet 8. Ochrona gleb i wód**](#)

[**Pakiet 9. Strefy buforowe**](#)

*możliwość realizacji od 2011 r. wyłącznie na działkach położonych na obszarze Natura 2000

Forma i wysokość płatności:

Udział w Programie jest dobrowolny i nie wymaga współfinansowania ze strony rolnika.

Płatność rolnośrodowiskowa wypłacana jest w formie zryczałtowanej i stanowi rekompensatę utraconego dochodu, dodatkowych poniesionych kosztów, kosztów transakcyjnych, a także jest motywacją do podjęcia działań ograniczających straty w środowisku. Jest to płatność pięcioletnia, wypłacana co roku w przeliczeniu na hektar powierzchni, sztukę zwierzęcia gospodarskiego lub metr bieżący strefy buforowej / między śródpolnej.

W ramach każdego z pakietów rolnośrodowiskowych przewidziano możliwość realizacji wariantów rolnośrodowiskowych, które zostały przedstawione poniżej.

Tab.1. Wysokość stawek płatności rolnośrodowiskowej dla poszczególnych pakietów i ich wariantów.

Lp.	Pakiety	Lp.	Warianty rolnośrodowiskowe	Wysokość płatności w zł
1.	Rolnictwo zrównoważone	1.	Wariant 1.1. Zrównoważony system gospodarowania	360 zł/ha
2.	Rolnictwo ekologiczne	2.	Wariant 2.1. Uprawy rolnicze (dla których zakończono okres przestawiania)	790 zł/ha
		3.	Wariant 2.2. Uprawy rolnicze (w okresie przestawiania)	840 zł/ha w 1 i 2 roku realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego
		4.	Wariant 2.3. Trwałe użytki zielone (dla których zakończono okres przestawiania)	260 zł/ha
		5.	Wariant 2.4. Trwałe użytki zielone (w okresie przestawiania)	330 zł/ha w 1 i 2 roku realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego
		6.	Wariant 2.5. Uprawy warzywnicze (dla których zakończono okres przestawiania)	1300 zł/ha
		7.	Wariant 2.6. Uprawy warzywnicze (w okresie przestawiania)	1550 zł/ha w 1 i 2 roku realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego
		8.	Wariant 2.7. Uprawy zielarskie (dla których zakończono okres przestawiania)	1050 zł/ha
		9.	Wariant 2.8. Uprawy zielarskie (w okresie przestawiania)	1150 zł/ha w 1 i 2 roku realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego, a w przypadku upraw roślin wieloletnich – również w 3 roku realizacji zobowiązania
		10.	Wariant 2.9. Uprawy sadownicze + jagodowe (dla których zakończono okres przestawiania)	1540 zł/ha
		11.	Wariant 2.10. Uprawy sadownicze + jagodowe (w okresie przestawiania)	1800 zł/ha w 1, 2 i 3 roku realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego
		12.	Wariant 2.11. Pozostałe uprawy sadownicze + jagodowe (dla których zakończono okres	650 zł/ha

			przestawiania)	
		13.	Wariant 2.12. Pozostałe uprawy sadownicze + jagodowe (w okresie przestawiania)	800 zł/ha w 1, 2 i 3 roku realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego
3.	Ekstensywne trwale użytki zielone	14.	Wariant 3.1. Ekstensywna gospodarka na łąkach i pastwiskach*	500 zł/ha
4.	Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000	15.	Wariant 4.1. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków	1200 zł/ha
		16.	Wariant 4.2. Mechowiska	1200 zł/ha
		17.	Wariant 4.3. Szuwary wielkoturzycowe	800 zł/ha
		18.	Wariant 4.4. Łąki trzęślicowe i selernicowe	1200 zł/ha
		19.	Wariant 4.5. Murawy ciepłolubne	1200 zł/ha
		20.	Wariant 4.6. Półnaturalne łąki wilgotne	800 zł/ha
		21.	Wariant 4.7. Półnaturalne łąki świeże	800 zł/ha
		22.	Wariant 4.8. Bogate gatunkowo murawy bliźniczkowe	800 zł/ha
		23.	Wariant 4.9. Słonorośla	1190 zł/ha
		24.	Wariant 4.10. Użytki przyrodnicze	550 zł/ha
5.	Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000	25.	Wariant 5.1. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków	1370 zł/ha
		26.	Wariant 5.2. Mechowiska	1390 zł/ha
		27.	Wariant 5.3. Szuwary wielkoturzycowe	910 zł/ha
		28.	Wariant 5.4. Łąki trzęślicowe i selernicowe	1390 zł/ha
		29.	Wariant 5.5. Murawy ciepłolubne	1380 zł/ha
		30.	Wariant 5.6. Półnaturalne łąki wilgotne	840 zł/ha
		31.	Wariant 5.7. Półnaturalne łąki świeże	840 zł/ha
		32.	Wariant 5.8. Bogate gatunkowo murawy bliźniczkowe	870 zł/ha
		33.	Wariant 5.9. Słonorośla	1190 zł/ha
		34.	Wariant 5.10.	550 zł/ha

			Użytki przyrodnicze	
6.	Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie	35.	Wariant 6.1. Produkcja towarowa lokalnych odmian roślin uprawnych	570 zł/ha
		36.	Wariant 6.2. Produkcja nasienna towarowa lokalnych odmian roślin uprawnych	800 zł/ha
		37.	Wariant 6.3. Produkcja nasienna na zlecenie banku genów	4700 zł/ha
		38.	Wariant 6.4. Sady tradycyjne	2100 zł/ha
7.	Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w gospodarstwie	39.	Wariant 7.1. Zachowanie lokalnych ras bydła	1140 zł/szt.
		40.	Wariant 7.2. Zachowanie lokalnych ras koni	1500 zł/szt.
		41.	Wariant 7.3. Zachowanie lokalnych ras owiec	320 zł/szt.
		42.	Wariant 7.4. Zachowanie lokalnych ras świń	570 zł/szt.
8.	Ochrona gleb i wód	43.	Wariant 8.1. Wsiewki poplonowe	330 zł/ha
				458 zł/ha - w przypadku gruntów położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną
		44.	Wariant 8.2. Międzyplon ozimy	420 zł/ha
750 zł/ha - w przypadku gruntów położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną				
45.	Wariant 8.3. Międzyplon ścierniskowy	400 zł/ha		
		690 zł/ha - w przypadku gruntów położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną		
9.	Strefy buforowe	46.	Wariant 9.1. Utrzymanie 2-metrowych stref buforowych	44 zł/100 mb
		47.	Wariant 9.2. Utrzymanie 5-metrowych stref buforowych	110 zł/100 mb
		48.	Wariant 9.3. Utrzymanie 2-metrowych miedz śródpolnych	40 zł/100 mb
		49.	Wariant 9.4. Utrzymanie 5-metrowych miedz śródpolnych	100 zł/100 mb

*możliwość realizacji od 2011 r. wyłącznie na działkach położonych na obszarze Natura 2000

Degresywność:

Niektóre pakiety rolnośrodowiskowe zostały objęte degresywnością. Oznacza to, że wysokość płatności uzależniona jest od wielkości powierzchni objętej pomocą.

Dotyczy to takich pakietów jak: rolnictwo zrównoważone, rolnictwo ekologiczne, ekstensywne trwałe użytki zielone oraz ochrona gleb i wód.

Dla pakietu: **1** - Rolnictwo zrównoważone, **2** - Rolnictwo ekologiczne, **8** - Ochrona gleb i wód wysokość zmniejszeń płatności przedstawia się następująco:

- 0,1 – 100 ha – 100% płatności rolnośrodowiskowej
- 100,01 – 200 ha – 50% płatności rolnośrodowiskowej
- ponad 200,01 ha – 10% płatności rolnośrodowiskowej

Dla pakietu: **3**. Ekstensywne trwałe użytki zielne:

- 0,1 – 10 ha – 100% płatności rolnośrodowiskowej
- 10,01 – 50 ha – 75% płatności rolnośrodowiskowej
- 50,01 – 100 ha – 50% płatności rolnośrodowiskowej
- ponad 100,01 ha – 10% płatności rolnośrodowiskowej

Zasady łączenia pakietów rolnośrodowiskowych:

W gospodarstwie rolnym można realizować dowolną liczbę pakietów, pamiętając jednak o zasadzie ich łączenia. Nie można realizować jednocześnie:

- pakietu 1 – Rolnictwo zrównoważone i pakietu 2 - Rolnictwo ekologiczne;
- pakietu 2 - Rolnictwo ekologiczne i pakietu 8 - Ochrona gleb i wód;
- pakietu 2 - Rolnictwo ekologiczne i pakietu 4 i 5 - Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami lub na obszarach Natura 2000;
- na tej samej powierzchni pakietu 3 – Ekstensywne trwałe użytki zielone i pakietu 4 i 5 - Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami lub na obszarach Natura 2000.

Pozostałe pakiety mogą być łączone.

Kryteria dostępu i zasięg geograficzny:

Pakiety programu rolnośrodowiskowego mogą być wdrażane na terenie całego kraju.

Beneficjent może ubiegać się o płatność rolnośrodowiskową w ramach tego działania, jeżeli:

- został mu nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, zwany numerem ewidencyjnym (NIG);
- łączna powierzchnia posiadanych przez niego działek rolnych wynosi co najmniej 1 ha;
- zobowiąże się do realizacji 5-letniego zobowiązania rolnośrodowiskowego, obejmującego wymogi wykraczające ponad podstawowe wymagania, w ramach określonych pakietów i ich wariantów, zgodnie z zarejestrowanym w systemie teleinformatycznym, administrowanym przez CDR w Brwinowie, planem rolnośrodowiskowym, na gruntach, na których rolnik zadeklarował realizację tego zobowiązania we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolnośrodowiskowej;
- spełnia warunki przyznania płatności rolnośrodowiskowej w ramach określonych pakietów lub ich wariantów określone w rozporządzeniu rolnośrodowiskowym¹.

¹ Rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. z 2009 r. Nr 33, poz. 262, z późn. zmian.).

Beneficjent, który ma zamiar realizować program rolnośrodowiskowy, musi złożyć wniosek o przyznanie pierwszej płatności rolnośrodowiskowej wraz z odpowiednimi załącznikami. Termin składania wniosków rolnośrodowiskowych zbiega się z terminem składania wniosków obszarowych i przypada na okres **od 15 marca do 15 maja**.

Rolnik w kolejnych latach realizacji działań rolnośrodowiskowych zobowiązany jest do składania wniosków kontynuacyjnych w wyżej podanym terminie.

Dokumentacja obowiązująca beneficjenta Programu rolnośrodowiskowego:

- 1. Plan działalności rolnośrodowiskowej**
- 2. Rejestr działalności rolnośrodowiskowej**
- 3. Dokumentacja przyrodnicza**